

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 8159/ /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 139/2009. (V. 13.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Bencsik Márk panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Szolnoki Rendőrkapitányság vezetője
- 5) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Bencsik Márk 2009. február 26-án elektronikus úton küldte el a rendőri intézkedés elleni panaszát a Panasztestületnek. Az előterjesztett panasz szerint 2009. február 24-én 23.00 és 24.00 óra közötti időben, barátjával, Bodnár Attilával gyalogosan közlekedett Szolnokon, a Mártírok útján. Ekkor haladt el mellettük két rendőrségi személygépkocsi és egy szintén rendőrségi Opel Vivaro típusú kisbusz. Amikor a jármű elhaladt Bencsik Márk és Bodnár Attila mellett a panaszos azt a megjegyzést tette, hogy „erre van pénz”. Válaszul a kisbuszból egy rendőr kiszólt: „igen erre van pénz, meg arra is, hogy maguk itt szórakozzanak”. Válaszul közölte Bencsik Márk, hogy „igen, arra is van pénz”. Ezt követően a jármű kb. 20 méter megtétele után eléljük kanyarodott a Templom előtti téren és a kiszálló rendőrök igazoltatták a panaszost és Bodnár Attilát. A panaszban Bencsik Márk leírta, hogy az igazoltatás során sértő, megalázó, lealacsonyító kifejezéseket használtak a rendőrök, továbbá káromkodtak. Az iratok átadását követően a panaszosnak és barátjának ki kellett pakolniuk a zsebeik tartalmát a rendőrségi jármű egyik ülésére, majd ezt követően – állításuk szerint – megmotozták őket. A motozás úgy történt, hogy két kézzel a járműre kellett támaszkodniuk és a lábukat terpeszbe kellett tenniük. Az intézkedés végén az egyik rendőr rasszista tartalmú kijelentést tett, miszerint: „majd ha a cigányokkal lesz bajod akkor milyen jó lesz, ha ott lesz a rendőrség.”. Miután pedig megtudta, hogy a panaszos a jogi egyetem hallgatója azt mondta, hogy „te is csak a cigányok védője leszel, és belőlük fogsz megélni”.

Bencsik Márk panaszában sérelmezte, hogy az igazoltatása során a rendőrök mindkettőjükre nézve megalázó, sértő, lealacsonyító kifejezéseket használtak, amely sértette alapvető jogait, az emberi méltóságához és a szabad véleménynyilvánításhoz való jogukat.

II.

A lefolytatott vizsgálat során a rendelkezésre álló iratok alapján tényállásszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

A panaszos által közölt időben és helyen történt rendőri intézkedésről nem áll rendelkezésre semmilyen, a Rendőrség belső nyilvántartásában fellelhető adat, rendőri jelentés vagy feljelentés. A Szolnoki Rendőrkapitányság Ügyeleti Szolgálatának nyilvántartásában (ügyeleti naplóban), valamint a rögzített rádió-forgalmazás hanganyagában szintén nincs adat a panaszos által előadottakra vonatkozóan. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a kérdéses időben Szolnok város belterületén a Szolnoki Rendőrkapitányság közrendvédelmi állománya teljesített szolgálatot. A Szolnoki Rendőrkapitányság szolgálati járművei között van egy KSR-528 forgalmi rendszámú Opel Vivaro típusú gépkocsi, amellyel 2009. február 24-én Figyelő-1 hívónévvel három, a Szolnoki Rendőrkapitányság közrendvédelmi állományába tartozó rendőr volt szolgálatban. Feladatuk – tekintettel arra, hogy a szóban forgó nap az ún. „főiskolás nap” volt, amikor nagy számban keresik fel a felsőoktatási intézmények hallgatói a szórakozó- és vendéglátó helyiségeket – közé tartozott a szórakozóhelyek, italkimérések ellenőrzése, a közterület rendjének megzavarására irányuló cselekmények megelőzése. Az Opel kisbusz a rendelkezésre álló adatok alapján, a kérdéses időben valószínűsíthetően a

szolgálati feladatok teljesítése érdekében elhaladt a Mártírok útján, mert a városnak ez a része is az ellenőrzés alá vont területhez tartozik.

A három rendőr a lefolytatott eljárás keretében, tanúként történt meghallgatása alkalmával egyöntetűen úgy nyilatkozott, hogy a panaszban leírt esemény nem történt meg. A szolgálatuk ellátása során esetenként előfordul, hogy szóban figyelmeztetik az utcán hangoskodókat a jogkövető magatartásra és erről nem mindig írnak jelentést. Az állítólagos intézkedés azonban olyan súlyúnak minősül (igazoltatás, ruházat átvizsgálás, testi kényszer), hogy arról – ha valóban megtörtént volna – biztosan írtak volna jelentést, készült volna több írásos dokumentum is.

Bencsik Márk ügyféli minőségben történt meghallgatása során elmondta, hogy 2009. február 24-én a barátjával beszélgetve, gyalogosan közlekedett Szolnokon, a Mártírok útján, amikor elhaladt mellettük két rendőrautó. Erre azt a megjegyzést tett, hogy „erre van pénz.” Ekkor, egy szintén arra haladó rendőrségi kisbuszból szólt ki egy rendőr, hogy „meg arra is, hogy maguk itt szórakozzanak”. Erre Bencsik Márk azt válaszolta, hogy „igen, erre is”. Ezt követően a rendőrségi jármű – Bencsik Márk elmondása szerint kb. 40 méter megtételét követően – eléjük vágott a járdán. A panaszos és a barátja mentek volna tovább azonban a rendőrök azt kiabálták nekik, hogy „Álljanak meg nagyon gyorsan!” , „Álljanak meg!”. Közben kiszállt két rendőr és felszólította őket az irataik átadására, majd kinyitották a jármű oldal ajtaját és az ülésre kiürítették a zsebeiket.

Ezt követően felszólította az egyik rendőr a panaszost, hogy támaszkodjon meg a jármű oldalán, tegye terpeszbe a lábát, majd megmotozta. Bencsik Márk elmondása szerint ez úgy történt, hogy a bokájától a fejéig két kézzel a rendőr végigtapogatta pont úgy, ahogy egy motozás történik. Az eljáró kérdésre, hogy pontosan honnan tudja a panaszos, hogy hogyan történik egy motozás, azt a választ adta, hogy már többször látott ilyet filmekben. Az intézkedés ideje alatt megalázó kijelentéseket tettek a rendőrök. A barátját a rendőr a motozás megkezdésekor – a vállát és a derekát fogva – egy mozdulattal levitte a földre és közben azt kiabálta, hogy „mit kell itt rángatózni”, majd amikor már a földön volt azt mondta neki, hogy „ez most jól esett?”.

Bencsik Márk meghallgatása során részletesen kifejtette, hogy a rendőrségi gépkocsiban kb. 8-10 fő rendőr ült, melyek közül hárman szálltak ki az igazoltatás és motozás ideje alatt.

A tényállás teljeskörű tisztázása érdekében megtörtént az eset másik érintettjének Bodnár Attilának az idézése is, azonban az előzetesen mind telefonon, mind e-mailen egyeztetett időpontban váratlanul bekövetkező betegségére hivatkozva nem jelent meg. Telefonon történt meghallgatása során elmondta, hogy a panaszában leírtakat fenntartja és ismételt meghallgatáson nem kíván megjelenni.

A Bodnár Attila által előadott panasz a Bencsik Márk által elmondottakat alátámasztotta.

A kifogásolt rendőri intézkedés elleni panasz kapcsán lefolytatott vizsgálat során a tényállás tisztázása¹ érdekében az alábbi intézkedések foganatosítása történt meg: mindhárom

¹ Ket. 50. § (1) A hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez nem elegendőek a rendelkezésre álló adatok, hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást folytat le.

rendőr, valamint Bencsik Márk a Ket. eljárási szabályai szerinti meghallgatása², megkeresések útján bizonyítékok (az adott szolgálatra vonatkozó iratok) beszerzése. A rendőrök, valamint a panaszosok által tett nyilatkozatok közötti alapvető ellentmondást az eljárás során nem sikerült feloldani, így nem lehetett minden kétséget kizáróan bizonyítani a rendőri intézkedés megtörténtét. A rendőrök és a panaszosok nyilatkozatán, valamint a Rendőrség által, a 2009. február 24-én 20.00 órától 08.00 óráig tartó közrendvédelmi szolgálatra vonatkozó adatokon kívül egyéb bizonyíték az eljárás során nem merült fel. A Szolnoki Rendőrkapitányság által szolgáltatott adatokat figyelembe véve megállapítható, hogy ezek a tények – az ügyeleti naplóban a szolgálatról rögzített adatok, az eligazító lapon az Opel Vivaroval szolgálatot teljesítő rendőrök kiléte, továbbá a kérdéses időben történt rádióforgalmazások – nem támasztják alá a panaszos által elmondottakat. Mindezek alapján nyilvánvaló tény, hogy a panaszban leírt eseménysor vagy nem, vagy nem úgy történt meg.

A rendőri intézkedés megtörténtének bizonyítása nélkül nem lehetséges megnyugtató módon állást foglalni annak jogszerűségéről és szakszerűségéről.

III.

A Panasztestület a Bencsik Márk által előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 54. § (1) bekezdése szerinti élethez és emberi méltósághoz való jog, az 55. § (1) bekezdése szerinti személyes szabadsághoz való jog, valamint a 2. § (1) bekezdéséből (jogállamiság elve) levezethető tisztességes eljáráshoz való jog jelentős sérelmét állapította meg.

A Panasztestület megállapításaival a fentiekben kifejtett, illetve az alábbiakban ismertetett indokok alapján nem értek egyet.

A Panasztestület a rendelkezésére bocsátott iratok alapján arra a megállapításra jutott, hogy „elfogadta panaszos és társa egymást erősítő – részletekben is megegyező – állításait, azért, mert a leírt eseménysor életszerű, s mert olyan adatokat is közölt a panaszos és társa, amelyeket éppen a rendőrségtől kapott információk erősítettek meg. A rendőrségi adatok közül különösen azt, hogy – mint a panaszban is szerepel – a kérdéses helyen és időben rendőrök egy Opel kombi gépkocsival valóban teljesítettek szolgálatot, s hogy csupán egyetlen ilyen típusú autó van a Rendőrkapitányság gépjárműparkjában.”

Álláspontom szerint az a körülmény, hogy a panaszosok megneveztek egy adott típusú járművet, ami állításuk szerint a megadott időben és helyen valóban elhaladhatott – ezt a Rendőrség nem cáfolta, erre vonatkozóan megtörtént az adatszolgáltatás – nem támasztja alá azt, hogy az eset valóban a panaszosok által elmondott módon meg is történt. A Rendőrségtől

² Ket. 51. § (1) Az ügyfélnek joga van ahhoz, hogy az eljárás során írásban vagy szóban nyilatkozatot tegyen, vagy a nyilatkozattételt megtagadja. Ha az ügyfél a hatóság felhívására nem nyilatkozik, a hatóság a rendelkezésre álló adatok alapján dönt vagy a 31. § (2) bekezdése alapján megszünteti az eljárást.

(2) Ha a tényállás tisztázása azt szükségessé teszi, a hatóság az ügyfelet a kérelmére indult eljárásban nyilatkozattételre hívhatja fel, melyben közli a nyilatkozattétel elmaradásának következményeit.

53. § (1) Az ügyre vonatkozó tény tanúval is bizonyítható.

(2) A tanúként megidézett személy köteles a meghallgatása végett megjelenni és - a (3) bekezdés b) pontjában, továbbá a (4) és (5) bekezdésben meghatározott kivétellel - tanúvallomást tenni.

beszerzett információknak és a panaszosok által előadottaknak ilyen csekély mértékben való megegyezése önmagában nem elegendő ahhoz, hogy teljes bizonyossággal elfogadjuk az egyik fél álláspontját és a szóban forgó eseménysort megtörténtnek – bizonyítottanak – tekintsük.

A Panasztestület állásfoglalásában kifejti továbbá, hogy *„A panaszos kettőnél több rendőr jelenlétét valószínűsítő állítását alátámasztja az a tény is, hogy a járművel három rendőr teljesített szolgálatot.”*

Ezzel kapcsolatban megjegyezni kívánom, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság, valamint a Szolnoki Rendőrkapitányság tájékoztatása (amit az ügyeleti napló, az ún. eligazító lap, valamint a jelentések, feljelentések támasztanak alá) szerint az Opel típusú szolgálati járműben három rendőr teljesített szolgálatot. A Rendőrség által közölt adatok olyan dokumentumokon alapulnak, amelyek közokiratnak minősülnek, így az ellenkező bizonyításáig az abban foglaltakat hitelesnek kell tekinteni. Ez alapján tehát tényként fogadhatjuk el azt, hogy 2009. február 24-én 23.00 és 24.00 óra közötti időben egy Opel Vivaro típusú kisbusszal három rendőr – Nagy Gábor rendőr törzsőrmester, Ferenczi Zoltán rendőr törzsőrmester és Fábián Norbert rendőr őrmester – Szolnok belterületén közrendvédelmi szolgálatot látott el.

Ehhez képest Bencsik Márk meghallgatása során részletesen beszámolt arról, hogy 8-10 fő ült a rendőrségi járműben.

E kérdés megítéléséhez fontos körülmény az, hogy Bencsik Márk több ponton saját nyilatkozataival is ellentmondásba került (a Panasztestülethez benyújtott panaszában leírtak és a rendőrségi meghallgatáson elmondottak közötti eltérések). A panaszban azt írta, hogy kettőnél több rendőr volt jelen, míg a meghallgatáson 8-10 rendőrrel számolt be, továbbá a rendőrségi jármű 20 méter megtétele után kanyarodott eléjük és ezzel szemben a meghallgatásakor 40 métert említ.

Ennek tükrében álláspontom szerint nem fogadható el a Panasztestületnek az a megállapítása, hogy az, hogy kettőnél több rendőrrel számolt be a panaszos, alátámasztja azt, hogy valóban úgy történt az eset, ahogy azt a panaszos előadta.

A Panasztestület állásfoglalásában rögzíti, hogy *„az ismeretlen rendőrök panaszolt magatartása alkalmas lehet bűncselekmény gyanújának megállapítására.”*

Ezzel kapcsolatban a már kifejtett indokok alapján fontos ismételtenszögezni, hogy a panaszban leírt eseménysor megtörténtét az eljárás során nem sikerült minden kétséget kizáró módon bizonyítani, következésképpen bűncselekmény gyanúja sem volt megállapítható. Tekintettel azonban arra, hogy a rendőrök által elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatban kizárólag az ügyészség járhat el – amennyiben a rendelkezésre álló adatok alapján indokolt, dönthet a nyomozás elrendeléséről – ezért az ügyben keletkezett iratokat megküldöm az illetékességgel és hatáskörrel rendelkező nyomozó ügyészségnek.

Az ügygel kapcsolatban jelentősséggel bír az a körülmény, hogy a panaszos 2009. február 26-án az esti órákban (20.39 órakor) elektronikus úton küldte meg a Panasztestületnek a panaszát. A rendőrök mindennapi gyakorlata azt mutatja, hogy a rendőri intézkedés ellen a panaszra vonatkozó tájékoztatás elhangzik. Az intézkedés alá vont állampolgárok panaszukat többnyire közvetlenül az intézkedést követően, a Rendőrség képviselőinek adják elő. Ekkor lehetőségük van arra is, hogy nyilatkozzanak arról, hogy kérik-e azt, hogy panaszukat a

Panasztestület vizsgálja ki.³ Ebben az esetben a panaszosok az állítólagos sérelmüket követően a Rendőrséget – a jogsértés helyén lévő Szolnoki Rendőrkapitányságot – nem keresték fel, ennek következtében az általuk előadottakat a Rendőrség részéről semmilyen adat, vagy irat nem igazolta.

Az ügy megítéléséhez fontosnak tartom kiemelni azt, hogy az érintett (tekintettel a panaszosok által megjelölt helyszínre és időpontra) három rendőr munkájával kapcsolatban a múltban nem merült fel ilyen, vagy hasonló jellegű panasz. Mindhármuk szolgálati teljesítményét előljáróik folyamatosan, több évre visszamenően jó szintűnek minősítették, intézkedéseik szakszerűek, fenýtve, büntetve nem voltak.

A részletezett indokok alapján megállapítható, hogy Bencsik Márk panasza megalapozatlan, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdése, a XII. fejezet 54. § (1) bekezdése, valamint az 55. § (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, valamint a 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1)-(2) bekezdései, valamint a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) bekezdése, valamint a 93/A § (7) és (9) bekezdései.

Budapest, 2009. július ,, ,,,

Dr. Bencze József r. altábornagy

³ Rtv. 92. § (1) Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.